7/6348

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SÜRELİ

Sayı : B.09.0.APK.0.21.00.00.17/ 1108 .../.../2005
Konu : İzmir Milletvekili 16 HAZİRAN 2005
Bülent BARATALI'nın
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 27/05/2005 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-11367 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Bülent BARATALI'nın, Bakanlığıma yöneltmiş olduğu T.B.M.M. 7/6348 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Faruk Nafiz ÖZAK
Bakan

EK :
- Cevap Yazısı (2 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
- T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
- Başbakanlığa

Vekaletler Caddesi No : 1 Bakanlıklar 06100 ANKARA Telefon : (0312) 410 14 54- 410 14 35 Faks : (0312) 410 11 10
e-posta : apkbutce@bayindirlik.gov.tr Web : www.bayindirlik.gov.tr

7/6348

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN BÜLENT BARATALI'NIN
T.B.M.M. 7/6348 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

1- 58 ve 59. Hükümet tarafından başlatılan "Bölünmüş Yol" uygulaması için bugüne kadar kaç metrekarelik arazi kamulaştırması yapılmıştır?

2- Bu arazilerin kamulaştırma bedeli toplamı ne kadardır? Bu miktarın ne kadarı hak sahiplerine ödenmiştir?

3- Anayasanın 46. maddesine göre; "Devlet gerçek karşılığını peşin ödemek şartıyla kamulaştırmaya yetkilidir. Kamulaştırma bedeli ile kesin hükme (yargı kararına) bağlanan artırım bedeli nakden ve peşin olarak ödenir" denmektedir. Buna karşın Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından sahiplerine bilgi dahi verilmeden yapılan kamulaştırmaların bedelinin peşin olarak ödenmemesi Anayasa ihlali değil midir?

4- Devletin kendi alacağına yıllık yüzde 48 oranında faiz uygulanırken, kamulaştırma bedeli ödemelerinde uyguladığı yıllık yüzde 15 faiz oranını adil buluyor musunuz?

5- Kazanılmış ve kesin hükme bağlanmış kamulaştırma bedellerinin hak sahiplerine ödenmemesinin gerekçeleri nelerdir?

CEVAPLAR:

1- İdaremiz tarafından 2003 yılından itibaren bu güne kadar Bölünmüş Yollar için Toplam 13.564.892 m2 yüzölçümündeki arazi kamulaştırılmıştır.

2- Kamulaştırılan bu arazilerin tahmini kamulaştırma bedeli 81.101.208 YTL olup, bu güne kadar 66.938.652 YTL'si ödenmiş olup, kamulaştırma işlemleri devam etmektedir.

3- Bilindiği üzere; Anayasamızın 46'ncı maddesinde, Kamulaştırma bedelleri ile kesin hükme bağlanan artırım bedellerinin peşin ve nakden ödeneceği yine aynı maddenin son fikrasında da herhangi bir sebeple ödenmesi geciken kamulaştırma alacaklarına kamu alacakları için öngörülen en yüksek faizin uygulanacağı açıkça belirtilmiştir. Bu hükme paralel olarak 24.04.2001 tarihli ve 4650 sayılı Kanun ile, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda köklü değişikliklere gidilmiş, bu Kanun'un Geçici 1 inci maddesi ile de, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihte henüz tebligata çıkarılmamış kamulaştırmalarda yeni Kanun Hükümlerinin, diğerlerinde eski Kanun hükümlerinin uygulanacağı açıkça vurgulanmıştır.

Bu hükümler gereği, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda köklü değişiklik yapan 4650 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden itibaren Karayolları Genel Müdürlüğünce yapılan Kamulaştırma İşlemleri de bu değişikliklere göre, daha önce yapılmış ve tebligata çıkarılmış kamulaştırma işlemleri ve sonrası uygulamalar Kanun'un değişiklikten önceki hükümlerine göre sürdürülmektedir.

./..

Bu çerçevede, Genel Müdürlükçe yapılan Kamulaştırmalarda 2942 sayılı Kanun'un değişik 8 inci maddesine göre öncelikle satın alma usulüne başvurulmakta, satın alma usulünde anlaşma sağlanamaması halinde de yine Kanun'un değişik 10 uncu maddesine göre "Kamulaştırma Bedelinin Tespiti ve Taşınmazın İdare adına Tescili veya Yola Terkini" talebiyle dava açılmakta, mahkemelerce belirlenen kamulaştırma bedelinin belirlenen süre içerisinde mal sahibi adına yatırılması halinde idare adına tescile veya yola terkine karar verilmekte aksi takdirde davalar reddedilmekte ve bu halde de kamulaştırma işlemi yapılamamaktadır. Dolayısıyla 2001 yılından itibaren yapılan bu uygulamada kamulaştırma bedeli peşin ve nakden ödenmekte, Anayasa ve kanuna aykırı bir durum ortaya çıkmamaktadır. Yine Kanunun işleyişi gereği mal sahiplerine bilgi verilmeden kamulaştırma yapılması da söz konusu olamamaktadır.

Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere yapılan kamulaştırma işlemleri Anayasa ve Kanun hükümleri çerçevesinde yapılmakta olup, Anayasa ihlali olarak değerlendirilecek herhangi bir uygulama bulunmamaktadır.

4- Devletin kendi alacaklarına uyguladığı faiz oranı olan 6183 sayılı Kanuna dayanılarak belirlenen faiz oranı ile sözleşmeyle belirlenmemiş geciken alacaklar için uygulanan ve 3095 sayılı Kanuna dayanılarak belirlenen Kanuni faiz oranları yıllara göre sürekli değişkenlik göstermektedir. Yukarıda bahsedildiği üzere, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda değişiklik yapan 4650 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yapılan kamulaştırma ve sonrasında İdarece açılan "bedel tespiti ve tescil/terkin" davalarından, mahkemece belirlenen kamulaştırma bedeli mal sahibi adına bankaya yatırılmadan tescil veya terkine karar verildiğinden ve verilen sürede yatırılmaması halinde de davalar reddedildiğinden, bu tarihten sonra yapılan kamulaştırmalarda kamulaştırma bedelinin ödenememesi veya geç ödenmesi gibi bir durum ortaya çıkmaktadır. Ancak 4650 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce başlamış ve Kanun'un değişiklikten önceki haline göre yürütülmüş kamulaştırmalarda, o zamanki takdir komisyonlarınca belirlenen kamulaştırma bedelleri mal sahipleri adına yatırılmış, o zamanki mevzuat çerçevesinde açılan bedel artırımı davalarında ortaya çıkan fark bedellerinin (ilama bağlı alacakların) ödemelerine de bütçe imkanları çerçevesinde halen devam edilmektedir. Bu ödemelerde de, mahkeme kararında belirtilen oranda faiz uygulanmaktadır. Bilindiği üzere İdarelerin mahkeme kararlarında belirtilenden fazla bir ödemede bulunmaları mümkün değildir. Dolayısıyla bu ilama bağlı alacaklarda da, ilamda (mahkeme kararında) "alacağın Kanuni (yasal) faiziyle ödenmesi" yönünde hüküm olan alacaklara Kanuni Faiz oranı kararda "alacağın Kamu alacaklarında uygulanan en yüksek faiz oranında uygulanacak faiziyle ödenmesi" yönünde hüküm olan alacaklara da bu oranda faiz uygulanarak ödemeler yapılmaktadır.

Görüldüğü üzere ilama bağlı kamulaştırma fark alacaklarına uygulanan faiz oranları da mevzuat çerçevesinde verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarında belirtilen oranlar olup idare uygulamasında herhangi bir haksızlığın ve adaletsizliğin bulunması mümkün değildir.

5- Kazanılmış ve kesin hükme bağlanmış olup kamulaştırma bedellerinin hak sahiplerine ödenmesinde gecikmeler Maliye Bakanlığı tarafından İdaremize ayrılan ödeneklerin yetersiz olması nedeniyle oluşmaktadır.